

میلعلو وه

ملاسلا مهیلعلو همنأ و ءایینا ی نیوکت تیللو

ی هلا تیشم ی اههطساو فرصت و ادخه دارا نایم معمج ی گنوگچ

موسد هسلج - (نانبلا) ی نیوکت تیللو و ثحابمهلسلسد

نارنخسد

ی نارهنط ی نیسدن سحمدمحم دیسد اللهتیا ترصد
هرسد اللهسددق

مِجْرَلًا نِاطِيْشَلَا نَمَلَلِهَادِ ذُو عَا
 مِجْرَلًا نَمَحْرَلَا اِلله مَسْبِد
 نَيَمْلَاعَلَا بَرَلله دُمَحَلَا
 نَيَعْمَجَا مَيْرَبَلَا رِيخُو نَيَلْسُرْمَلَا فَرَشَا لِيْ عَدْمَلَسَلَاوُ تَلَاَصَلَاوُ
 دَمَحْم مَسَاَقَلَا لِيْ بَا
 نَيَمْرَكْمَلَا نَيَمَوْصَعْمَلَا نَيِرْهَاطَلَا نَيَبِيْطَلَا لِيْ عَوُ
 نَيَدَلَا مَوِيْ لِيْ لِيْ نَيَعْمَجَا مَهْنَادَعَا لِيْ عَدْمَلَعَلَاوُ

ی نیوکت «نُک» و توکلم یانعم: لبقه سُلج بلاطم زا ی اهصلاح

بیغ ملاء و رما ملاء نامه، توکلم هک میتنگ و میتخادری «توکلم» مُلُسم نایب هبل بقه سُلج رد یم میرک نآرق رد دنواذ هکروطن امه؛ تسای لاعتو منا حبسد قد تر ضد و ایشا مُهمهن یب طابترا ملاء و ی پاهه طساو دنمزاین نامیاهر اک یارب هک ام فلاخر ب ی نعی¹ (صَبِلَا بَحْمَلْکَ تَدَجَاوُ لِإِ بَاثْرُمَا مَوُ): دیامرف دنمزاین [ملاء ربیدت یارب] دنواذ، دوشد لصاد دوصقم آت مینک قفحم بیترت هبل ار اهنآ دیاب هک میتسه دهاوخب دنواذ رگا؛ لاعتم دنواذ هدارا ابرگم، دنداندن یریثات چیه ایهه طساو نیا هکارچ؛ تسین طناسو دوشی م عقاو ج راخذ ملاء رد هلمسم نآ، دتقیب قافتا یرما

² (نُکُف نُنْکُ مَلْ لَوْقِيْنَ نَا اَنْيَشْدَا رَا اَدَا مَرْمَا اَمْنَا): دیامرفی م سپه فرسد رد یرگید هیأ رد دنواذ نآ هبل، دریگب قحت ج راخذ ملاء رد ی اهلمسم ابرما دهاوخب لاعتم راگدرورپ رگا هک تسای نیا هیأ یانعم (نُکُ): دیوگی م؛ «باش». و [البته] این زا دارم هکلب؛ مینکی م لامعتسا ام هک تسین ی طافلا ل بیق زا (نُکُ) دریگی م قلعته ایشا قحت هبل هک تسای هلا هدارا یانعم هبل «هینیوکت نُک»، نآ

دنواذ تینادحو دوجو اب، ملاء رد ی طناسو دوجو هبل نآرق حیرصت

ناگتشر ف دننام؛ دراد هراشا ی ج راخذ ی ایهه طساو دوجو هبل لاعتم دنواذ مینیبی مام، نیا دوجو اب³ (هُكَيْلَا مَلْمَا هَفَوْتَت نِيْدَلَا): [دیامرفی م اهنآ هرابرد هک] حور ضبق ناگتشر ف و، قزر و بادعو و تمر امو: دیامرفی م رگید فرط زا و⁴ (مُكِبَلْ كَوِيْ يَدَلَا تَوْمَلَا اِكْلَمُ مَكَاوْتِيْ لُقُ): دیامرفی م یرگید هیأ رد هبل ار (نُكَيْف نُنْکُ) [، هفیرش هیأ نیا] (نُكَيْف نُنْکُ مَلْ لَوْقِيْنَ نَا اَنْيَشْدَا رَا اَدَا مَرْمَا اَمْنَا)⁵؛ (تَدَجَاوُ لِإِ بَاثْرُمَا مَرْمَا اَمْنَا) [اریز]؛ دهدی م تبسند لاعتم دنواذ هبل ار لوقن نیا هکلب؛ دهدی مذبست و ملاما کلم و هکلام یعنی «امر خداوند». با این وجود، می بینیم خداوند این «امر» را به ملائکه و انذار کرده است. پس چگونه می توانیم میان این آیات جمع نماییم؟ و چگونه تعارض و تناقض و تضاد بین این آیات رفع می شود؟

دیحوته تفارص و هطساو دوجو نایم محج تیفیک

هدارا ملاء و دوجو ملاء زال عفل رنت تیفیک و لعفت دحو هرابرد لبقه سُلج [ود] بلاطم رد رگا، دنداندن دوجو دحاو هدارا و لعف کی زج ملاء رد هک میمهفی م، مینک لمأه ددام و تداهش و قلخ ملاء هبل

¹ 129: ص 3، ج 3، ی سانشالله. 50 هیأ (54) رمق فرسد
 «ن داهند مهرب مَشچ دننام، ی کی رگم تسین ام رما و»
² 132: ص 1، ج 3، ی سانشله. 82 هیأ (36) سپه فرسد
 سپه، «وشد تسه»: دیوگی م و ا هبل، ار ی زیچ دنک هدارا هکی نامز هک تسای نآ ادخ رما هک تسین نیا زاریغ و تسای نیا»
 «دوشی م تسه»
³ 122: ص 10، ج 3، ی سانشله. 32 و 28 هیأ (16) لحن فرسد
 «دنداریم و دزریگب ار نانا حور، حور ضبق ناگتشر ف نوچ هک نانا»
⁴ 140: ص 3، ج 3، ی سانشالله. 11 هیأ (32) هجدس فرسد
 «تسا هشد هتسامگ امشر ب هک ی گرم هتشر ف نآ دنکی م حور ضبق ار امش اربمغیپ یا و گب»
⁵ 50: هیأ (54) رمق فرسد

دشایی م ل اعتمه دنوادخ هدارا و ل عف نامه که

و دزادرپی م دودخ بجاو روما و فیاظو هب دودخ تی عقوم بسحب ام زا مادکره هکروطن امه
تافصد و زئارغزا ی طناسو و اهرابا اب ملع نیا رد ی گدنز هکروطن امه و ،دهدی م ماجنا ار اهراک
تادوجوم ریاسرد هسغنب ،تردق نیمه ،دبایی م همادا تسا مدهاند معیدو هب ام دوجو رد ل اعتمه دنوادخ که
دراد دوجو زید (اهن اسنا ریاسد هچ و ایبنا هچ) رشبو و کلم ل بیقزا

زیاج هکروطن امه ی نعید ؛دراند دوجو ملع نیا تادوجوم هلسلس نایم ی فلاتخا و ی فانت چیه و
،تسادخ بناجزا اهنیا نمه مپیوگب دیاب و مینادبل اعتمه دنوادخ ریغزا ار دودخ دادعتسا و تردق ام تسین
دوجو ناگتشر فریاسد و حورا ضبقا منتشر و ل یئربرد که ی تردق مپیوگب تسین زیاج بیترت نیمه هب
تسین دنوادخ بناجزا ،دراد

دنوادخ ساسا نیمه ربو .بتسا راگدرورپ هب دنتسمه کنیاریگم تسین نایم رد ی تردق چیه ،ن یاربانب
،ملع نیا رد هدارا تقیقده ی نعید ؛(هَدَجَاوْ لِاِ اَنْرُ مَا مَوَ): دیامرفی م و درادی مرید هدرپ هلسلس نیا ز ل اعتمه
نذا و هدارا ابرگم دنکی منجور ضبقه تو ملاکلمه که تسانعم نادب نیا .تسادخ بناجزا تَعَبْتُمْ هدارا
ل اعتمه دنوادخ نذا و هدارا ابرگم میدهی منجور ابراکام نینچمه و ؛دنوادخ

ناسنا رایتخا هاگیاج و ،روما رد ی هلا هدارا ی اعتم

دنوادخ هدارا زاروظنم .بتسا رایتخا هلسلس [دوش حرطمه تسا نکمم] اجنیا رد [که] مهم هلسلس
هنوگنیا ؛دنبای ققحت [جراخرد] صاخل کشن نیا هب و هنوگنیا امرایتخا نودب ،روما دیاب که تسین نیا
تسین

لیعامسا ترصد جبذ فلاخرپ ،ادهشلا دیس تدهاش هب ی بویر هدارا قلعت

ن یسد ماما تدهاش هب ادخ هدارا رگا :مسرپی مامش زا ،عوضوم نیا [ندش نشور] ی ارب
!؟دنناسرپ تدهاش هب ار ن یسد ماما دنتسناوتی مش نارایو دعسر معو دیزیا یا ،تفرگی منقلعت ملسلا هیلع
ای ،دوب هتفرگ قلعت ن یسد ماما تدهاش رب ادخ هدارا ای :مینکی م ضرف [رود] هنوگنیا ار هلسلس ام
و هیواعم و دیزی ی ولج ارچ سپ ،دوبنی ضار نآ هب رگا .دوبنی ضار نآ هب دنوادخ و دوب هتفرگ قلعت
لیعامسا جبذ هب راگدرورپ هدارا هکروطن امه !؟دنتکن ل مع هنوگنیا ات تفرگن ار ناشنارای و رمش
ترصد¹ .(اَيُّوْرُلًا تَقْدَصْدَقْ * مِيَهَارِبًا اَي نَا هَانِيْدَانُوْ): دوب هتفرگ قلعت ملسلا امهیلع میهاربا دنزره
:[تفگ دودخ اب و] درک بجعت! دَرَبِيْ مِنْ وَقَاحِ نِيَا هَكْ دِيْدِ اَمَّا ،دیشک لیعامسا ندرگ رب ار وقاچ میهاربا
که دوب اجنآ «!دَرَبِيْ مِنْ وَقَاحِ نِيَا هَكِيْ لِاَحْرَدِ ،هدرک رما راک نیا هب ارم دنوادخ !؟تسا هنوگنیا ارچ»
هب ارم وت [ل یلخ میهاربا ی ا]» ی نعید² «!اَي نَاهِيْدِلْ يَلْجَاوْ ي نَرْمُ اَيْلْ يَلْخَلَا» :تفگ و دمآرد نابز هب وقاچ
دوب هتفرگ قلعت جبذ هب ادخ هدارا ،تی عقوم نیا رد «!دنکی می هدارا راگدرورپ اما ،ی نکمی م رما جبذ
تشنک و درکن جبذ ار لیعامسا زید وقاچ نیا و

هتشک هب هکروطن امه ی هلا هدارا رگا !؟دوب هتفرگ قلعت ن یسد ماما تدهاش هب ادخ هدارا ارچ سپ
،تفرگی منقلعت زید ملسلا هیلع ن یسد ماما تدهاش هب ،دوب هتفرگ قلعت هیلع الله ملسلا لیعامسا ندش
ن یسد ماما هک مینیبی م اما .داتقلم [اهریشمشن دیربنا] قافتا نامهمه اروشاع زور رد تسیابی م سپ
شکرا بم رسد و تشگ دراو و راهت نم و بناصم و دیسر تدهاش هب دارفا ریاسد دننام ملسلا هیلع
دش مدیرب

ترصد ل تقرب ادخ هدارا اب ادهشلا دیس ن لاتاق رایتخا ی فانت مدع

ملسلا هیلع ماما تدهاش هب راگدرورپ هدارا هچرگ که دنکل مات دودخ اب فقاوم نیا رد دیاب ناسنا

¹ 247: ص 1، ج ،توکلم رارسا 105 و 104 تا یا (37) تافاصد هوس
«...ی دومنل مع نادب و ی تسناد عقاو و قنصا ار ایور وت هک اقیقت! میهاربا ی ا» :که میدارد انداز میهاربا»
² 266: ص 5، ج ،ن اقر فلأ 7؛ ص 8، ج ،ن یقداصلأ جهنم ریست

متفرگ قلعتش تر ضد تداهش به، ماسلا هیلع ماما نلاتاق رایتخا نودب مدارا نیا ایآ اما، دودب متفرگ قلعت
تسا نیا مهم هلمسم! دودب اهنآ باختنا اب مکلب! ریخ؟ دودب

این گونه نیست که اراده پروردگار [به وقوع امری] بدون اختیار افراد تعلق بگیرد، که گویی
افراد مانند چوب و آهن و دیوار باشند! نه! خداوند می بیند که این افراد [در عین اینکه] دارای اختیارند،
مصمم [به قتل امام علیه السلام هستند] و شهادت امام حسین علیه السلام در روز عاشورا هم باعث ترفیع
مقام امام علیه السلام است [پس در عین اختیار آنان، اراده خداوند بر این مسئله تعلق گرفته است].

لأؤسن اشیا زبا احصا و ناردارب زبا یخریب، دندش ج راخ هنیدم زبا ماسلا هیلع ماما هکی ماگنهد
الله ن! «دندومرف تر ضد «!؟ نیکی مترجاهم هکم به ارچ!؟ یوشی مترجاهم هنیدم زبا ارچ»: دندرک
بدر تاهداوناخ ارچ سپ: دنتفگ اهنآ «دنیب هتسک [هار نیا رد] ارم دهاوخی مدخ: **لایتقی ناری ن آ دارا**
«دنیب ریسار اهنیا دهاوخی مدخ¹: **ایابس ن هاری ن آ دارا الله ن!** «دندومرف تر ضد «!؟ ربی متدوخ
تسا متفرگ قلعت [ماهداوناخ تراسا و] نمل تق به راگدرورپ هدارا ی نعید

کد ن! **ن یسد ای:** تسا هدمآ ملس و هلا و هیلع الله ی لصد ادخل و سر زا یرگید تیاور رد نینچمه
² «**دهاشلاب لا اهلانت لا مجرد الله دنع**

ماگیاج و بهترم یلاتعا ت عاب مکلب؛ درادن و لهاد به یررضد ماسلا هیلع ماما تداهش نیاربان
تداهش اب دیاب ماسلا هیلع ماما هکی تسای ماقم نامه ماقم نیا. دوشی متما مهم عیفش هکی روطه؛ تسوا
رظن زبا اهنآ مهم هکی بیاصم؛ تسا مدرک رایتخا وای اربدر بیاصم نیا لاعتم دنوادخ و دسر بن آ به
نارسخ و نایز، تررضد نلاتاق و نادناعم یارب و دودب مدیدنسپ و بوخ ماسلا هیلع ماما

تداهش ماسلا هیلع ادهشلا دیس هکی اجنآ زا؛ دودب اهنآ دوخ بسحب مادکره [عفن ابررض] ی ترابع به
ار ماسلا هیلع ماما اب لباقت و داذع و تواده هکی اهنآ و؛ درپ لااب باختنا نیا ابر و ازین ادخ، دیزگر ب ابر
رهر رد اما]؛ دوزش تا دراو، تجاجل نیا ببسه و درک راوخ ار نانا زین راگدرورپ، دندرک باختنا
تسادخ بناج زبا اهنیا مهم [تروص

تفرگ قلعت ت ایصوصخ نیا ابر ج راخ مداع رد ل عفن نیا قحت به دنوادخ هدارا، رگید ترابع به
ماسلا هیلع ماما هکی ل عفن نیا باستنا: نآ بحاصد بهی لمع ره باستنا زا تسای ترابع تیصوصخ نیا هکی
ایهم تررضد یارب لاعتم راگدرورپ هکی دوزش ایلع بتارم و تداعسد و یهلا ن اوضر بجوتسم ار و
ریدقت نانا یاربدر یراوخ و تلذ دنوادخ هکی دش ببسد، لباقم فرط دارفا به یضق نیا باستنا و؛ درک
دیامن

ماما تداهش به] ی بوبر هدارا ایآ: تسای نیا دوشی مترجاهم حرطم اجنیا رد هکی ل ل اوس ل اهل کی لعد
ج راخ مداع رد هتداد نیا ارچ سپ، دودب متفرگ قلعت میوگی رگا؟ ریخ ای دودب متفرگ قلعت [ماسلا هیلع
هکی ترقد مه و دودب ماسلا هیلع ماما دزن هکی ترقد مه سپ، دشاب متفرگ قلعت ن آ به رگا و!؛ داتقا قافتا
یارب ترقد نیا زبا ماسلا هیلع ماما [اهتم] تسای مدود ادخ بناج زا و دره، دنتشاد تررضد نادناعم
به دورو هار رد ار ترقد نیا نادناعم اما، دنکی مترجاهم دافتسا دوخ ماگیاج و بهترم عیفرت و لهاد حلصا
تسا دنوادخ زا ترقد ل صا هکی ل احن یعد؛ دنربی م راک به ماسلا هیلع ماما ن لاذخ و تکلاه

¹ 63: ص، فوهلا

اهتعیص جورخلا دارا ی تلاء لیللا ی ف ماسلا هیلع نیسحلا ی ل ا یفحلا ن ب دمحم راس: لاق ماسلا هیلع الله دبع ی با ن ع»
«!؟ لاجاء جورخلا ی لعد ک ادع امف»: لاق «بی لب»: لاق «!؟ کتلاس امیف رظنلا ی ندعت مد ا! ی خا ای»: لاق «... لکم ن ع
«! لایتقی ک اری ن آ عاشد دق الله ن باف ج رخا! ن یسد ای: لاق «!؟ کتقراف ام دعب ملس و هلا و هیلع الله ی لصد الله لوسر ی ناتا»: لاق
هذه لثم ی لعد ج رخت تنأ و کعمع اسنلا علاوه کلمد ی نعم امف! بنوعجار هیلا نأ و لله انار»: لاق «!؟ یفحلا ن با ل لاق
«بی ضم و هیلع ملس و «ایابس ن هاری ن آ عاشد دق الله ن! بی ل لاق دق»: لاق «!؟ ل اهل

² رد فلاتخا یردق اب 271 و 247 ص، 1 ج، می مزاروخ، ماسلا هیلع نیسحلا ل تقم؛ 152 ص، ق و دص خیش، ی لاملا
رداصم

مامت ار شراک و دیریب هلمد نیسد رب¹! **بِکْرٍ لِلَّهِ لِيَذَابَ**: دیوگی م اروشاع زور رد دعسر مع تردق اب عیاقو نیا مامت. دندروا موجه ماسلا هیلع ماما رب و دندش راوس اهبسا رب مه اهنآ و «!دینک ملاء رد هیضق نیا داجیا یارب مزلا تاییضتقم و تادادعتسا دوجو و عناوم عفر و یهلا رایتخا و یبویر دشابی مراگدرورپ بناج زا اهنیا مامت هک، تسا هداتقا قافتا چراخ

ی لکش هب یرگید و دنکی م هدافتسا دنوادخ تردق زا هویش نیا هب یکی: تسا نیا تسا مهم هچنآ اما نینچمه و، مریب راک هب دیفم روما یارب ار نآ مناوتی م و تسا نمتسد رد وقاچ نیا لآ [آلاثم]. رگید رایتخا، تسایکی وقاچ. دوشی بارخ و داسف و تکلا هت عاب هک منک لامعتسا ی دب فادها یارب مناوتی م نینچمه و دریب هدافتسا عفاندر اوم نیا رد تلآ نیا زا دنناوتی م ناسنا. تسایکی مهن ناسنا [دارفا مهورد] دهد ماجنا ی دسافم و عوس یها راک نآ اب دنناوتی م

نار بمایب دوخ طسوت تازجمه ماجنا هب نآ رآه جیرصت

هک یلمع ره و دراد دوجو اهزیچ مهورد تردق نیا و تسا تردق اشنم دنوادخ، تروصد ره رد ی تقو لامتمه راگدرورپ اذل. تسا مداد نآ هب راگدرورپ هک تسای تردق هلیسو هب، دنزی مرس زیچ ره زا ی م ماجنا ناشدوخ ار تازجمه نیا اهنآ دیامرفی م، دیوگی م نخس نار بمایب تازجمه هرابرد تایآ رد نانچ و نینچ ش دوش تسد اب و ش دوش ماسلا هیلع ی سیه ترصد [دیامرفی م لاثم ناونعهب]. دنداد² دریگی م تروصد راگدرورپ نذا اب اهنیا مهورد، درکی م لمع

ی نیوکت تیلایو زا اروعا مقلب عوس هدافتسا تیاکد

همچنین ممکن است شخصی از این قدرت الهی بدون اذن پروردگار استفاده کند. [گرچه] خدا این نعمت را به او داده است و او را تا این مرحله موفق کرده است [اما او شکر این نعمت را به جای نیاورد]. مانند بلعم باعورا که در زمان حضرت موسی علیه السلام زندگی می کرد و آیه قرآن درباره او می فرماید: **لُتَاوْ** (دیامرفی م رگید هیآ رد و³). **تَهْلِيْهُ هُكْرَتَتْ وَا تَهْلِيْهِ هَيْلَعْل مَحْتَنْ اِبْ لَكْلَا ل تَمَكْ هُلْتَمَفْ** (زا واکتسا نیا هیآ نومضم⁴). **نِ يَوَاعْلَا نَمَنْ اَكْفَنْ اَطِيْشَلَا مَعِيْتَا ف اهنم خلسنآف انتایا مائینا ی ذلآ اَبْد مَهْيَلَع** شناد نآ زا واهیلع و (ماسلا هیلع ی سوم ترصد) ادخر بمایب اب لیاقت یارب هکلب؛ دربذ مهربد دوخ لمع ی بتارم هب و او میداد ی شناد واهب دوخ بناج زا ام [دیامرفی م اجنیا رد لامتمه دنوادخ]. درک هدافتسا دومرفی م تباجتسا ار وای عاهد مهورد دنوادخ و دومنی م تساوخرد ادخزا و، درکی م ی تافرصدت هک دیسر داد خر بیجعت ناسناد نآ، داتقا قافتا رهش نآ رد ماسلا هیلع ی سوم ترصد [دورو] هیضق ی تقو اما یراددوخ راک نیا زا ادتبا رد واهب. دنک اعد ی سوم هیلع هک دنتساوخ وازا و دندرک عامتجا و رود مدرم هب ار واهب راگدرورپ ی لو، دنک اعد ش موق و ی سوم هیلع ات تفر، اهنآ رارصا زاهدب اما، درک باینتجا و

¹ 89 ص، 2 ج، داشرلا

² 110 هیآ (5) هدنام فروس

(ی ندایب اریط نوکتف اهیف خفتنف ی ندایب ریطلآ َهِيْ هَكْ نِيْطَلَا نَمْ قُلْحَتْ دَاوْ)

307 ص، 5 ج، ی سانشدام

نآ تهج نیدب و یدیمی م واردا نآ اسپو، من نذا هب ی تخاسی م ی اهدنرپ تروصد لثم لگزا ودهک ی نامز نآ رد و «!دمای م رد زورپ هب ی اهدنرپ تروصد هب من نذا هب هدشمدید لگ

49: هیآ (3) نارمعلأ فروس

(للهآ نِ دَايِبْ اَرِيْطْ نَوَكِيْفْ هِيْفْ خِفْنَا ف رِيْطَلَا هِيْ هَكْ نِيْطَلَا نَمْ مُكَلْ قُلْحَا يِنَا)

145 ص، 1 ج، ی سانشدام

«دیای م رد زورپ هب ادخ نذا هب، مدمی م واردا سپس مزاسی م ی اهدنرپ امش یارب لگزا نم»

³ 160 ص، 8 ج، ی سانشدام. 176 هیآ (7) فارعا فروس

«دنکی م عوع، ی نک اهر ار واهب رگا و؛ دنکی م عوع، ی نک بیقتد ار واهب رگا هک تسا گسل لاثم و لاثم سپ»

⁴ بهمجرت. 175 هیآ (7) فارعا فروس

نابطیش سپ؛ تخاسی م هت تایا نآ زا ار دوخ و او میداد واهب ار دوخ تایا ام هک ار ی سکت تشنگرس ن اوخب اهنآ یارب و «(ققحه) «دیدرگ نهارمگزا ماجنارس و دومن لابند ار واهب

1. بتفرگ وازا ار تردقنیا و دیناسر تکلاھ

ی‌هاہتمعدزا ی‌کی [مظعا مسا ہب ن‌تفای تسد] نیا نوچ، درک بلس وازا ار تردقنیا دنوادخ اما، دوب مدرک اطع و تہب ار تردقنیا دنوادخ؟! ی‌ربی مراک ہب ادخ ہیلع ار ن‌آ ارچ؛ تسلا لاعتہ دنوادخ ی‌تمعد و مدارا و تردقنیا زین دنوادخ تسیابی تروصن یارد؛ ی‌درک مدافتسا شربمایپ تضا ار ن‌آ و تہ دریگب وازا، دوب ہدش ہدیشخب وازا ہب ہک ار

دوب ادخنیا و دوب ہدروا تسد ہب راگدرورپ بناجزا ار تردق و مدارا نیا زین اروعاہ معلب سپ وازا ار ن‌آ ہب راگدرورپ؛ درک مدافتسا، عوسہار رد زجا ار ن‌آ واما؛ دوب مدرک اطع وازا ہب ار ن‌آ ہک دومذ بلس

روما ماجنا ربہرطیسہ نیعی تیلو تقیقہ

ہرطیسو و عی شرب تیلو وازا تسا تریاعت تیلو ہلئسم ہک میوشی ہجوتہ، تشذگ ہچنآ ہب ہجوتاب و تسا ہدش اطع ام ہب ہک دشابہ تیلو، تیلو نیا تسا نکمہ. ج‌راخ لماع رد ی‌راک ماجنا ربہ تردق و ناگتشر ہب ہک دشابہ تیلو ای؛ میربی شیبہار دوحی گدنز روما و میہدی ماجنا ار دوحی ہاہراک ن‌آ ہب ہطساو ہب ہک دشابہ ایبنا تیلو ہکنیا ای؛ ہدہدی ماجنا ن‌آ ہطساو ہب ار دوحی لامعا ہک تسا ہدش ہداد. تسا راگدرورپ بناجزا ہاہراک نیا ہمہ اما؛ [دنکی مادیپ روہظ] ہز جمع

اعد ہب جایتحا نودب، نیوکت تیلو رد میقتسم فرصت ناہما

ن‌آ ہک دنک تساوخرد ادخزا و دہد ماجنا ی‌راک دہاوخب ربمایپ رگا: میناد ہک تسا نیا مہم ہتکن نیمہ ہب زین و، مینکی ماعد دنوادخ ماگتشیپ رد ام ہکروطن امہ ایآ، دنک ققمہ ج‌راخ لماع رد ار ہلئسم ی‌ہاگیاج ہبل وحتو و ریغت نیا ہب ہک تسا ہدش داجیا و اسفردی لؤحتو و ریغت، ہنڈ ای؟ دنکی ماعد لکٹھ؟ دنک لمعد نیچ ادخ ن‌آ ہب دنواتی ماعد تسا ہدیسر

؟[تسا ی‌تفیک ہچ ہب] دارفا ریاسہ تہ و ہکنلام، ربمایپ تردق ہک مینک لماتہلئسم نیا رد دیاب دوحرد ار تردقنیا و مینیبی م‌دوخ سفنزا ار تکرحدنیا [تردق] و میرادی مردار ی‌نیشن لآ ام لائتم ی‌یولیکد صید گنسہک یدرف. مینک دنلب ار ی‌یولیکد ص گنسہ لائتم ہک دہدی م‌ار ناہما نیا ام ہب ہک مینیبی م‌ ادخزا و دنکی ماعد ہکلب، دبایی م‌دوخرد ار توق ای؟ دنیبی م‌دوخرد ار تردقنیا ایآ دنکی م‌دنلب ار ساسحا ناملسم و رفاک؛ تسینہو گنیا! ہنڈ!؟ دنکی م‌دنلب ار گنسہ [شیاعد تباجا ہب] و دیامنی م‌بلط ی‌م‌ہجوتہ دنک لماتہرگا ہک تسا ی‌رگید ثحب نیا ہچرگ. دراد دوجو اہنآ دوحرد تردقنیا ہک دنکی م‌ تردقنیا دہد ماجنا ار راک نیا ہک سکرہ تروص رہرد اما؛ تسا راگدرورپ، تردقنیا اشنم دوش دبایی م‌دوخ دوجو رد ار

دوخ تسد ن‌آ؛ مرادی مردار عی شدنیا و منکی م‌ساسحا ار تردقنیا دوح دوجو رد نم ن‌آ ہداد نم ہب ار تردقنیا امش ایآ!؟ مینبند م‌دوخ دوجو رد ار توقنیا م‌ناواتی م‌روطچ. مہدی م‌تکرحد ار رد نم ار ت‌ایصوصنیا و رکف نیا، تکرحدنیا، تردقنیا ہکلب! ہنڈ!؟ تسامش بناجزا نیا و دیا ار ی‌راک رہ میناوتی م‌ [تسام دوجو رد ہک] ی‌تیصوص و ہزیرغ رہ بسحہب و. مینیبی م‌دوخ دوجو م‌یہد ماجنا ج‌راخ لماع رد

تازجمع و لاعفا ہامت ہب ن‌مؤم ی‌للاقتساریغ ہانگ

[ن‌ینمؤم] ام [ہک توافدنیا ہب] ی‌لو؛ دنکی م‌کاردا ار ہلئسم نیا ی‌گمہ، کشرشم و قفانم و نمؤم نامہ] «!دریگب امشزا ار ن‌آ راگدرورپ تسا نکمہ اریز؛ تسین ناتدوخزا تردقنیا»؛ مینوگی م‌! دیہدبتکرحد ار ناتتسد دیرادنت تردق لاصا باوخرد و دیباوخی م‌امش! [دریگی م‌] باوخرد [ہکروط و بورکیم دننام، لئاسم و عناومزا ی‌ضعب ہطساو ہب!؟ تفر ہک ہب امش مسج و حور تردقنیا سپ

1 یردق ہب 65 و 64 ص، ی‌صولا تابنآ؛ 248 ص، 1 ج، ی‌مقالہ ریسفت؛ 75 و 74 ص، 2 ج، نامیلنس ن‌بل تاقم ریسفت رداصم رد فلانتخا

ادبا و دشکی مزارد باوختخرد ناسنا هک یوحنه؛ دوری م نیب زای لکه ناسنا تردق یرامید هب لاتبا تردق نیا هک میدقتعم [میراد نامیا ادخ هب هک] ام نیاربانب!؟ تساجک تردق نیا سپد دنک تکرحد دناوتی مذ تسادخ بناج زا

ملء روما مامت هب رفاکی للاققتسا هاگن

نینچنم! دناوتی منم: [دیوگی مو] درگنی م دوخ تردق هب ی للاققتسا هدیید هب، نم مؤمریغ در فاما راگدرورپ نم: تفگی م نوعرف هکروطن امه ای «!متسه روشک سیئر نم! متسه ناطلس نم! منانچ و!» دریکب نم زار کلم نیا دناوتی مذ سکچیه و تسانم نازا ی هاشداپ! متسه نیمز و اهنامسا، مداد اپ ی هاشداپ و تردق نیا و تهم نم؛ روخدار یرهاظ تنگم و ی هاشداپ نیا بیرف: دیوگی م دنوادخ نَمَّ كَلِمًا عَزَّنُوْا ءَأَشْتَنْمَ كَلِمًا يَتُوْتُ كَلِمًا كَلِمًا مَهَلِّلا لِقُ: مریکب و تزار نآ دناوتی م مپوخنم و تسایند یرهاظ هاطلس و مرطیس نیمه «کلم»² بُرِيْخًا كَلِمًا ءَأَشْتَنْمَ لُدُنُوْا ءَأَشْتَنْمَ رُجَعُوْا ءَأَشْتَنْمَ نیا هک منم نیا زاب و، مهدی م مهاوخب هک سکره هب ار کلم نیا نم: [دیامرفی م لاعتم راگدرورپ] «!یریگی یاربرگید زور و تسوا یارپ یزور: مریگی م مهاوخب هک سکره زار کلم»

ی هاشداپ و تردق هب یولهپ ماشد اضردمحم ی للاققتسا هاگن

هنوگ هب درکی م تبحص ماشد ی تقو، ناریا رد ام نامز رد. مینیبی م دوخ مشچ هب ار هلمسم نیا ام هچ!؟ دنک نانچ و نینچ ام اب دناوتی م ی سک هچ: «تسا ملء کولملا کلام راگنا هک تفگی م نخس ی راگنا لاصا؛ میدینشی م ار شیا هی نارنخس زا ی ضعب ام»؟! دیوگب نخس روطنیا ام فرابرد دناوتی م ی سک «ماشدهاش». دنو پ مداد «ماشدهاش» بقا و ا هب ی اهدع! دیدی م کولملا کلام این نوعرف کیار دوخ و اعقاو! تسایند ناهاشداپ ماشداپ و ا ی نعی؛ تسا «کولملا کلام» ی انعم هب ی برع هب. هذ: «ناریا ماش» مپیوگی م آتیا هذ، مینک میظعت و میربب لایب ی بقا اب ار و الاثم مپهاوخب ام رگا لهاد ی نعی! دنتفگی م ماشدهاش و ا هب اما! اقیرفا ای اکیرما ای ایسا هب دسرب هچ ات، دشاب هنیامرواخ ماشداپ هکنیا! ناهج ناهاشداپ ماشداپ

رارف روطن آ سکچیه هک درک رارف ناریا زای یوحنه!؟ دش هچ شلاوحتا بقاع صخشد نیا لهاد زا و رگید روشک هب ی روشک زار روطن نیمه؛ تفریذپی مذ ار وای تموکد و روشک چیه! تسا مدرکذ اجک!؟ تنگم و کلم نآ تفر اجک!؟ ارچ³ بدنتفریذپی مذ ار وای و درکی م رارف رگید ی تکلم هب ی تکلم!؟! تسه بابرا لآ تبر ی درکی م نامگ و ت هک تیبوبر نآ تفر اجک!؟ تینو عرف نآ تفر

ناسنا ی نیوکت تیلای و دیجوت و ی للاققتساریغ تقیقد

لام ی هاوخب هک ی سکره هب! «ءَأَشْتَنْمَ مِمَّ كَلِمًا عَزَّنُوْا ءَأَشْتَنْمَ كَلِمًا يَتُوْتُ كَلِمًا كَلِمًا مَهَلِّلا لِقُ» زا و ی هدی م ی تملاس ی هاوخب هک ی سکره هب؛ یریگی م ار لام ی نک مدارا هک سکره زا و ی هدی م تَضْرِمَ اِدَاوُ (4)؛ ی دَهْمُ مَهْلَخٌ عِيْ شَدْلُ كِي طَعَا يِ ذَلَا اَنْبُرُ. یریگی م ار ی تملاس ی نک مدارا هک سکره

1: 24 هُيَا (79) تا عزانة فرود

(يِ اَعْلَا مُكْبِرُ اَنَا لَاقَفُ)

51: هُيَا (43) فرخز فرود

(نورِ صَبْتٌ اَلْفَا يَتَخْتَنِمَ يَرِجْتُ رَهْدَلَا مِذْهُو رَصِمَ كَلِمَ يِ لَسِ يَلَا مَوْقِيْلَ اَقْبَه مَوْقِي ي فُنُو عَرَفَ لِدَانُو)

2: 476 ص، 4 ج، ن آرق توکلم رون. 26 هُيَا (3) نارمعل آ فرود

مکره زا ار تنطلس و! ی هدی م ی هاوخب مکره هب ار تنطلس! ی شابی م تنطلس کلام هک ی تسه و ت! دنوادخ راب: وگب، ی بوخ و ریخ! ی هدی م تاذ ی هاوخب هک ار مکره و! ی شخیبی م ترع ی هاوخب هک ار مکره و! یروای م نوریبی ی هاوخب «!تسوت تسدهب اهنت

3: 191 و 169 - 162 ص، طوقسد زا سپ؛ 158 - 168 و 151 و 106 و 105 ص، ماشد رفسد نیرخا هب دوشد عوجر

450 - 435 و 428 - 426 و 419 - 422 و 371 - 369 ص، خیرات هب خساپ

4: 108 ص، 3 ج، ی سانشالله. 50 هُيَا (20) مط فرود

تسا مدرک اطعش نیرفان ناهج رد ار ش دادعتسا و ش تیوه و تیفرظ رادقم، زیچره هب هک تسای سک نآ ام راگدرورپ»

نکمه و عطساو لاد افش نیا تسان کمه لهاد؛ تسان راگدرورپ بناج زافش لصالصا ینعی¹؛ یفشی و هف نوچ؛ دنکی مژنا هوراد نیا هک میاهدید مه دراوم زایرایسب رد. دشاب و راد دننام یاطساو ابدتسا صرقه دص راب ره رد دنچره؛ دورب ایند زادیارامید و تسان مدرک هدارا [ار افش] لاعتم دنوادخ دنوادخ هک تسانعن ادب نیا؛ دوشی منامرد یقافتا روطه در او مزایضعب رد و. دراد ذی اهدیاف، دروخب ابد؛ تسان مدرک هدارا رگید صخشدن آ یارب اما، مدرک هدارا ار ایند رد تاید همداد صخشدن آ یارب دریمی یگداسه و یالئسم نیرتکچوک

تسان لاعتم راگدرورپ هدارا مه نآ و دراد دوجو ناهج رد هدارا کی اهنت هک مینادب دیاب نیاربانبد رگفت و لمات یاطظ ناسنا رگا اما. مینیبی دوزرد ار تردق نیا [ادتبا رد] میهد ماجنا یلمع امرگا و ایاطع زاکلب؛ تسینی للاقنسا تردق و یپانوات کی، دراد دوجو امرد هکی تردق نیا هک دمهی م دنک هگدامرد ار نآ، دهاوخبرگا و؛ دریگی م و دنکی م بلسام زار نآ، دنک هدارا رگا. تسادخ یاهت معد درادی م

دوجو رد تیلانو نیمه. تسان تیلانو نامه نیا؛ تسام دوجو هودحم رد ینیوکت تیلانو نامه نیا یناگتشر ف و، بضع و تمحر و بادع هکنلام². «ار ما تاریدملاف»؛ تسان هدش هداد رارق زین هکنلام دوجو رد ار تردق نیا اهنیامامت، دناهدش هداتسرف سنوید و بیعش و حلاص و طول ماوقا یوسه هک ی م هداتسرف ی موقا یوسه هک ی اهتشر ف. دندهی ماجنا ار اهراک نیا اهنأ دوا عقاو و دنباپی م ناشدوخ تردق نیا و اچرگا اما. دنکی م لمع هنوگنیا و دنبیبی دوزرد ار [تمحر ای بادع] تردق نیا، دوش؛ میلفاغ هلئسم نیا زام یلو. تسان راگدرورپ فرط زانیا هک دنبیبی م لاهن یعدرد، دبایی م دوزرد ار کاردا نیا هک مینکل ماترگا یلو؛ مینادی م ادخ زار نآ و، مینیبی م دوزرد دوجو رد ار تردق نیا مام؛ میراد [رایتخا و] تردق م هک تسینی ایهیش و کش چیه هتبلأ. تسادخ بناج زاک دیسر میهاوخ تسان راگدرورپ بناج زانیا، لاهن یعدرد اما؛ میتسین هآ و بوچ

ماگن. تساحیحصدی لآ ماگن و تسالطای للاقنسا ماگن. تسالی لارظن و یلاقنسا رظن نامه نیا فرط زاک دنکی م تباثل لاهن یعدرد، دراد دوجو ناسنا رد عقاو تردق نیا دنکی م تباثل مکنیا اب یلأ. تسالاعتم دنوادخ

الآن [بامثالی این مسئله را] ثابت می کنیم: ما قدرت حرکت و کار و غیره داریم و این قدرت به واسطه موادی حاصل شده است که از آن بهره می بریم: هوا و اکسیژن، آب و غذا (از قبیل نان و میوه و سبزیجات). اگر پنج روز غذا نخوریم، نمی توانیم حرکت کنیم؛ اگر دو روز آب ننوشیم، قادر به حرکت نخواهیم بود؛ اگر یک دقیقه نفس نکشیم، می میریم.

تردق نیا مینیبی م لاهن یعدرد، مینکی مساسحا یژرنا و یپانوات دوزرد م هکنأ دوجو اب، نیاربانبد ود زامیناوتی م ینعی. میاهدردک هداقتسا هک تسان مدمأ تسد هب (اذغ و او ه و بآ دننام) یلماوع و داوم زافرط زاو، دراد دوجو امرد تاید و تووق نیا هک مینیبی م فرط کی زامینک ماگن هلئسم هب هبنج. تساهاذغ زاهداقتسا هجیتت تاید و تردق نیا مینیبی م رگید

دنوادخ فرط زانیا [میوشی م هجوت م]³... مینکی م رکفل ولعم و تلعم لایفیک هب ی تقو دوجو تردق کی ینعی؛ تسان نیمه «یلعفا دیجوت» زاروظنم. تسای کی [هلئسم] نیا و، تسان لاعتم؛ دراد لیبارج هک تسان ی تردق نامه ام تردق. تسان ی راج و ی راسن اسکی روطه زیچه مهرد هک دراد

«تسان هومذ تیاده تمسن ادبو و متخادنا هار هب دوزی دوجو لامکر یسم و هار رد ار نآ سپسو

¹: هقیلعت، 217 ص، ترجم حور، 80 هیا (26) ءارعش فروس

«دهدی م افش ار م و ا موش ضیرم نوچ هکی یادخ نآ»

²: 147 ص، 5 ج، میسانشما، 5 هیا (79) تاعزاد هؤس

«دنکی م روما ربیدت هکی ناگتشر ف هب دنگوس»

³(ق قحم). تسان هدش عطقه و صطبض تسمق نیا رد

1. دراد سیع تر ضد هک تسا ی تردق نامھ ،تسا ل بیار بچ رد هک ی تردق
 یاضعا زا وضع ره هک مینیبی [مینک تقد] ندب فالتمخ یاضعا ریاس و اپ و تسد [هپرگا]
 تکر د تسد و دنکی مملکت نابز ،دوشی م شوگ ،دنیبی م مشچ: دراد دوخ هب ص و صخم ی تیصاخ ،ناسنا
 ی امانگادج و صاخ تردق ندب یازجا زا عزج ره مینیبی م ایآ ،مینک لمأت دوخ رد اعقاو امرگا .دنکی م
 ی م ی دحاو تردق متبلا؟ تسا یراج اضعا نمھ رد هک دراد دوجو دحاو تردق کی هک مینیبی م ای ،دراد
 مینیبی.

ن آ عطساو هب ناسنا و دنکی م روھظ مشچ رد ی هاگ ؛دنکی م ادیب روھظ شوگ رد ی هاگ تردق نیا
 ازجا نمھ رد اهنتم ،تسا ی کی تردق سپ .دنکی م تکر د تسد و دنکی م زورب تسد رد ی هاگ ؛دنیبی م
 ءازجا نیا زا دراد هک ی توقا ب حور ؛تسا سفد و حور توق نامھ تردق نیا .تسا هدش رشتنم اضعا و
 2. دنکی م هداقتسا حراوج و

(ی نذاب ریظلا مئیهک نیظلا نم ق لخت ذؤو) ایآ رد نذا ی انعم

ن و کتف اهیف ح فتنف ی نذاب ریظلا مئیهک نیظلا نم ق لخت ذؤو) ایآ رد هک ی نذا ،دش رکذ هچنآ هب جوتاب
 ی نعید .تسا ص خشی گدامآ و ویهت و دادعتسا ی انعم هب «نذا»: دوشی م نشور تسا هدمآ³ (ی نذاب اریط
 ن آ رد نم تردق اب و ی نک ی م ق لخت نم تردق اب [دیامرفی م سیع تر ضد هب دنوادخ هک ی زیچ نامھ]
 وت ،نم تردق و مدارا و نذا نودب ؛تسه (چیه) «عی ش لا» وت اریز ؛تدوخ تردق اب هن ،ی مدی م
 .تسا راگدور و پ فرط زال ناسم نیا نمھ نیاربانند ؛دوب ی هاوخ بوچ ای تخرد ای گنس کی [دنام]

هتفگ لاثم .میربی م راک هب [ایآ رد هدش هداقتسا ی انعم نیمه هب] ار «نذا» دراوم زا یرایسب رد ام
 ندب اریز ؛دنورب ن وعاط و ابو دننام رادریگاو ی اھی یرامیب هب نیایلاتیم دزد دارفا تسید زیاج :دوشی م
 نیا ن سکاو ی تقو اما .درک دهاوخ تیارسد زیند و ا هب یرامیب و دراند ی نمیا اھی یرامیب نیا هب تبسن ناسنا
 زا دناوتی م ی تد و دوش تبصمھ و دنیشنب ن ارامیب نیا اب دناوتی م تقون آ ،دنک تفایرد ار اھی یرامیب
 و «نذا» نلاا وت :دنیوگی م و ا هب .درانگب یرثا و ا رد یرامیب هکنا نودب ،دنک لوانت نانا ی اذغ و بآ
 .تسا مدرک ادیبی نمیا وت ندب اریز ؛یراد ار اجنآ هب ن تفر ؤزاجا

ن آ هب و ا اریز ؛«دیراند ار سرد نیا سیردت ؤزاجا و نذا امش»: دوشی م هتفگ ی صخش هب لاثم ای
 امش»: دوشی م هتفگ تسا هدش سرد ن آ م لعم و هتخوما ار م لعم ن آ هک یرگید درف هب و .تسا ل هاج سرد
 .«دیزاجم و دیراد نذا سیردت ی اریز

«دیراند ار تبابط ی اریب طم حانتفا ؤزاجا و نذا امش»: دوشی م هتفگ یرگید ص خشد هب لاثم ای
 نیا و ا هکارچ ؛«دیراد نذا امش»: دوشی م هتفگ یرگید هب و .تسا ل هاج ی کشزپ م لعم هب تبسن و ا اریز
 .تسا هدش ی قذاح کشزپ و مدرک لیصحتا ار م لعم

ع نام و ،دشابمی م ج راخ ل اعفا نیا ی اریب ع نام دوجو مدع زا ی شان «نذا» م لئسم [ق قحت] نیاربانند
 دادعتسا و ی گدامآ ی صخش رگا اما .تسا م لئسم ن آ ص و صخ رد رایتخا مدع ای ی ناوتان ای ل هج نامھ
 سپ «تسا زاجم و دراد نذا و ا»: دنیوگی م مدرم تقون آ ،دشاب هتشد ج راخ م لعم رد ار لعف نیا ماچنا
 هک تسا ن آ مدرم هتفگ لیلد و ،تسا ص خشد دوخ بناج زا نذا نیا هکلب ؛تسین مدرم بناج زا نذا نیا
 .تسا هدیسر هبترم نیا هب و ا

همنا و ایلوا زا هک ی تامارک و دبایی م ق قحت ن باگتشر ف عطساو هب هک ی لامعا و ایبنا ؤز جمع م لئسم سپ
 ی گدامآ نامھ زین نذا و ،دراد رارق نانا دوجو رد هک تسا ی نذا هجبتت همھ ،مینکی م دهاشم م لاسلا مهیلع

1 (ق قحم) .تسا هدش عطق ت و صطبضت تمسق نیا رد

2 106 - 76 ص ،ی حو قفا ؛391 - 385 ص ،نایات رهم هب دوش عوجر ،ی لاعفا دیجوت موهفم نوماریپ رتشیب علاطا تهج

3 307: ص 5، ج ،ی سانشداعم .110 مئیا (5) هذنام ؤروس

ن آ تهج نیدب و ی دیمدی م و ا رد ن آ زا سپ و ،نم نذا هب ی تخاسی م ی اهدنر پ تروصل ثم لگ زا وت هک ی نامز ن آ رد و «
 »!دمای مرد زاورپ هب ی اهدنر پ تروصل هب نم نذا هب هدش مدید لگ

تسا دادعتسا و

جراخ ملاء رد لعف نیا ماجنا هب زاجم و اعقاو رد ، دنک ادیپ تیلعف هک ی صخشدر هر رد دادعتسا نیا زاجم هک ام لثم ؛ تشاد دهاوخن مزاجا و نذا صخش نآ ، دشاب هتشادن دوجو دادعتسا نیا رگا و ؛ دوشی م نذا ی اراد و اتقیقرد سپ ، تسا هدیسر ملاء هیلع ماما و . میاهدیسرن هبترم نیا هب نوچ ، میتسیند . تسا هدمآ هیأ رد هک تسا ی نذا ی انعم نیا . دشاب

ملاء مهیلع همنآ و ادخلوسر رد ی نیوکت تیلایو دوجو

ماجنا رد ملاء هیلع ماما و ملس و هلا و هیلع الله ی لصد ادخلوسر تردق فرابرد ی ناوارف تاپاور هک تسا ی نیوکت تیلایو نامه هلمسم نیا ¹ . تسا هدش دراو تازجم زورب و تداع قراخ روما عاونا دادعتسا هک تسا هدیسر ی هبترم هب ی هلا تا قیفو ت هطساو هب ملاء هیلع ماما هک تسا نیا نآ زا دارم . دشابی م اراد جراخ ملاء رد ار لئاسم نیا داجیا

مدرم همامه ماگن رد همنآ ی نیوکت تیلایو ن دوبن شریذپ لپاق

همنآ ی نیوکت تیلایو اب هکنلام ی نیوکت تیلایو نایم] اجنیا رد ، دش ضرع لابقه مکر وطن نامه اما یروما نینچ هکنلام رگا هک تسا بیجع هلمسم نیا . دراد دوجو ی توافقت [مدرم ماگن رد ، ملاء مهیلع لثم ی ناسنا رگا اما ؛ مینکی مزارکانا ار نآ عوقو و میوشی مدهزت تفگشام ، دندهد ماجنا ار [تداع قراخ] یاعد ادخ هکلب ؛ دهد ماجنا ار راک نیا ش دوخ دناوتی مدهک و « : دوشی م هتفگ ، دهد ماجنا ملاء هیلع ماما »! تسا مدرک تباجا ار و

ی اعا و حنه بن ایعیش و همنآ رد و ، ایخرب نب فصا رد ی نیوکت تیلایو دوجو

یاهرک ماجنا تردق دارفا زا یخرب هک دنکی م حیرصت میرک نآرق رد ی دایز تاپا هکی لاحرد لاق : (دیامرفی م نایب ایخرب نب فصا و نامیلست ترصد ن اتساد رد میرک نآرق . دناهتشاد ار تداع قراخ [تشاد ی بیصن باتک ملاء زا هک] و ² .) (كُفِرَظَ كَيْلًا دَتْرِي نَأ لَيْقَ هِبَ كَيْتَا اَنَا بَأْتِكَلَا نَمُ مِءُ هَدْنَعُ ي دَلَا رداق ار و دنوادخ اما دوبن ربمایپ و ³ .) دوب ملاء هیلع نامیلست ترصد ریزو هک تسایخرب نب فصا تشاد رارق نامیلست ترصد هک ی یاج] هب هدیعی ی حاوند زا ، مظل کیر رد ار سیقلب تخت هک دوب مدرک و نزا نامیلست ترصد رانک رد مرابود و مدرک مودعم اجنآ رد ار تخت هچ لهاد ! مظل کیرد ؛ (دروایب اهنیا ههم ؛ دشاب هدر و آر تخت مظل کیرد **ضر لانی ط ای مامسلای ط** هطساو هب هچ و ، دشاب مدرک قلخ ی نیوکت تیلایو اب فصا هک تسا تازجم و تامارک زا و تسا ی بیرغ هلمسم ل احل کی لعد . دراد نامکا . میهد ماجنا ی فرصت نینچ میناوتی مدهم و تسا هیضق نیا ل ماع ی نیوکت تیلایو ی نعید . تسا مهاد ماجنا [مظعا مسا] فور د زا ی فرد ایخرب نب فصا هب دنوادخ مینیبی م ، مینکی م ماگن تاپاور هب ی تقو داجیا رب و ا هکنیا اتدرک تپیرت ی هلا صاخ مسا نیا ی ار بار و ا ی نعید اجنیا رد ن تخوما متبلا . تخوما ار رگا اما [میوشی مدهزت تفگشام] رکنم ام هک تسا هنوگچ . دنک ادیپ تردق جراخ ملاء رد عیش نیا هب [مظعا] مسا و دوداتفه دنوادخ هکنآ لهاد و ؟! [مینکی مدهزت تفگشام] دیبای قححت ی رگید صخشرد هلمسم نیا نب فصا [زا رتلااب] ⁴ ! میتسه ایخرب نب فصا زا رتلااب هلب و دوداتفه ام ی نعید ! تسا هدمومرف اطع ام

¹ . همنآ لآ ز جاعم هتینیم ؛ هچنار جلا و هچنار خلا ؛ تازجملا رداوند ؛ تازجملا نویع هب دوش عوجر

² : 109 ص ، 4 ج ، ی سانشماما . 40 هغیا (27) ل من فرودس

امش یاریب اتسد رهش زا ار سیقلب تخت نم : نامیلست ترصد هب دوب باتک ملاء زا ی ضعب و ا دزدرد هک ی سک نآ تفگگ . «! یرانگیم هب مشچ هکنیا زا لبقه مروایم

³ : 73 ص ، هیصولا تابنلا ؛ 128 ص ، 2 ج ، ی مقل ریست

⁴ : 208 ص ، 1 ج ، تاجردلا رئاصب

دحاو قرد اهنم فصا دنع ناک امنا و افرد نبعیسه و اثلاث ی اعا مظعلا الله مسا نآ : لاق ملاء هیلع رفعی ی ا نعا .
هتفرظ نم عرسا تناک امک ضر لآا تداع مدهدیپ ریرسلا لوانت مدهس یقلب ریرسد نیب و هنیب ام ضر لآاب قیسخف هب ملکثف
لآا توق لا و لود لا و هدنع بیغلا مدعی ف هب رثاتسا الله دنع قرد و افرد نبعیسه و نانتا مسلا ن م ن حد اندنع و نیع
میظعلا ی لعلا لله اب .» . 244 ص ، 4 ج ، ی سانشمام

تخت هظط کیدرد دناوتی م هک ی سک! دودب یراک ره ماجنا ربد رداق، هلئسم نیا هطساو هب هک ی یایخرب
ای دنک قلد از ی نایشا: دهد ماجنا دناوتی م یراک ره هک هتبلأ، دروایب اجنأ هب ای اهدیعب قطنم زا ار س یقلب
دیامن داجیا رییغت ملع ل کرد

ملاسلا مهیلع همنای نیوکت تیلو و تقیقد نایب

ودودانقم، دشاب هلئسم نیا ماجنا دعتم فصأ رگا؟! تسیج ی نیوکت تیلو ی انعم تقیقد س ی
!تسا نیمه ی نیوکت تیلو زا روظنم! میراد ی گداما و اربار ب

ام تیلو و ام حور ی نعید¹ «میتسه لاعتم ی ادخ ی اهامهطساو ام» دیامرفی م ملاسلا هیلع ماما
ار یرما دهاوخب ادخ رگا، دش ضرع لوا هسلج رد هکروطنامه و بتسا راگدرو ریو امشن نیب هطساو
قزرش ناگدن ب هب دهاوخب رگا. دربی م راک هب ار دوخ عامسا زا ی صاخ مسا، دشخب ققحت ج راخ ملع ارد
؛ دربی م راک هب ار «میلع» مسا، دهدب ملع س کره هب دهاوخب رگا؛ دنکی م هدافتسا «قزار» مسا زا، دهدب
ار دارفا دهاوخب رگا و «ی یخم» مسا زا، دهد رارمتسا ار نانأ ی گدنز و دنک مدنز ار دارفا دنک مدارا رگا
دنکی م هدافتسا «تیمم» مسا زا، دناریمب

هدافتسا نأ زا راگدرو ریو هک تسه ی صاخ مسا، دتقای م قافتا ملع ارد هک ی یرما و هتداحر ه ی ار ب
صاخ ی ماسا نیا اب ار ادخ، صاخ هلئسم ره ی ار ب ی نعید²؛ «هپد مو عداق ی نسلحا، عامسلأا هلولو». دنکی م
دیناوخب

هک تسا ی روما و لاعتم دنوادخ تافص و عامسا نایم هطساو ماگیاج رد ملاسلا هیلع ماما تیلو
[ی یخم] مان نیا زا، دنک مدنز ار ناگدرم دهاوخب ادخ رگا لاثم ناو نعب. دتقای م قافتا ج راخ ملع ارد
ملاسلا هیلع ماما و؛ دهدی م مرار ق ج راخ ملع ارد مسا نیا ققحت هطساو ار ملاسلا هیلع ماما و دنکی م هدافتسا
تیلو زا دوصقم نامه نیا؛ ج راخ ملع ارد عایشا و ی هلا تافص و عامسا نیب دوشی م عقاو هطساو
بتسا ی نیوکت

«ح اور لأض باق» زا، دنک ضبقه ار رافک و نینمؤم ح اورا دهاوخب لاعتم دنوادخ رگا روظنم
مُهاقَوَّتْ نَبِیْلًا: دنتسه ل بیارز ع نامرف تحت هک دنای ناگتشر فایل بیارز ع، ح اور لأض باق. دنکی م هدافتسا
ی نعید؛ ل بیارز ع هطساو هب ماما، دنکی م هدافتسا «تیمم» و «ض باق» مسا زل لاعتم دنوادخ س ی پ³ هکینلأا
بتسا نأ ی ج راخ ققحت و مسا نیا هدافتسا نایم هطساو ل بیارز ع

ققحت و ارد هک ی تیلو و ملاسلا هیلع ماما س فن. میتسه ملاسلا هیلع ماما ی ار ب هلئسم نیمه هب ل ثاق ام

تاجر دلأ رئاصب زا» روایت است که با اسناد خود از حضرت باقر علیه السلام روایت می کند که فرمود: ... اسم اعظم
خداوند از هفتاد و سه حرف به وجود آمده است، و از این حروف در نزد آصف بن برخیا فقط یک حرف بود، که با آن
حرف تکلم کرد و بدین جهت زمین فی مابین او و بین تخت بلقیس فرورفت. و پس از آن تخت را به دست خود گرفت و
در نزد سلیمان گذاشت و سپس زمین به حال اولیه خود برگشت، و تمام این کارها از یک چشم بر هم نهادن کمتر بود. و
در نزد ما از آن اسم هفتاد و سه حرف است، و یک حرف از آن حروف اختصاص به خدا دارد که به علم غیب خود
مختص گردانیده است؛ «م یظعلأ ی لعلا لله اب لا ا قوق لا و لود لا و

1: 58، ص 2، ج، ملاسلا هیلع اضر لآ رابخأ نویع
الله ی صدع دقف مه اصع ن م و الله ع اطا دقف مه ع اطا ن م! نی سلحا دلو ن م همنلأا: ملس و هلا و هیلع الله ی لصد الله لوسر لاق»
«ل جوز ع الله ی لآ هلیسولأ م و ی قنولأ فورعلا م! ل جوز ع
75: ص 3، ج، ملاسلا مهیلع بلاطی با ل بقانم
«هتیزد ی دلو و انا و هتیسو انا» هلیسولأ هیلأ او غتباو: ملاسلا هیلع ن ینمؤماریم لاق و»

168: ص 1، ج، ی مقلا ریسفت
«جاملا اب هیلا او برقت: ل اقف، هلیسولأ هیلأ او غتباو الله او قنأ: هلولو»

2: 23، ص 12، ج، ی سانشماما. 180 هیا (7) فار عا هروس
«دیناوخب و کین ی اهمسا نیا اب ار ادخ س ی و کین ی اهمسا تسادخ ی ار ب زا و»

3: 122، ص 10، ج، ی سانشداعم. 32 و 28 هیا (16) ل حذ هروس
«دناریمب و دنریگب ار نانأ حور، حور ضبقن ناگتشر ف نوچ هک نانأ»

حیرت منگول و هر اشیا هئئسم نیا هبت ایاور هکروطن امه؛ تساتاقولخم و یهلا عامسا نیی هطساو، دراد دئراد.

زا و دنک عوجر مئاسلا هیلع ماما سفن هب دیاب، دناتسب ار ی ناچ دهاوخب حاورا ض باقرگا هجیتئرد عوجر مئاسلا هیلع ماما سفن هب دیاب، دننک بادع ار ی سک دنهاوخب رگا بادع ناگتشر ف. دنک دامتسا و ار راک نیا هک دزاسی م رداق ار ناگتشر ف هک تسا مئاسلا هیلع ماما نیا. دنیوجب دم ماما سفن زا و دننک رد. دهیی م تردق چراخ ملاء رد تمحر داجیا ربار تمحر هکئلام مئاسلا هیلع ماما سفن. دنشخب ققحت **هذعن بیانلا و هیلاوم و هتعیشن مائلعج و هجر فی لعن الله ل جع** ی دهملان سحلا نیت جد ترضد ام نامز، واسطه بین پروردگار و ملائکه است. یعنی الان ملائکه قبض ارواح، به واسطه امام زمان علیه السلام می توانند قبض روح کنند؛ فرشتگان حیات، فرشتگان رزق و غیره، همگی به واسطه امام زمان علیه السلام [می توانند وظایفشان را انجام دهند].

تیفیک و، یهلا عامسا و راگدرورپ تاذ نیی تپاسو زا تسا ترابع ی نیوکت تیلو، ی ترابع هب دوجو ی بلاطم اجنیا رد اما. دوی نیوکت تیلو فرابرد نیا. چراخ ملاء رد عامسا نیا نیت تیفیک و لرتن [دریگ رارق تحب دروم تسا مزلا هک] دراد

ریخای دنکی فزار ی نیوکت تیلو هک دراد دوجو ی تایا میرکن آرقر دایا لاوا
دوجو اعطق تسا هدماین آرقر د هکی زیچ ره ایای؟ تسا هنوگچ تایا نیا نیی عمج هؤ حذ اینا
دشابه دشرکن آرقر د صاخ و قیقد روطه ی زیچ ره دیاب و تسای فتم و دراد
تفگ میهاوخن خسن آر فرابرد ی تا اسلجر د الله عاشن ا هک دراد دوجو ی ریگید بلاطم اجنیا

هتاکربو الله تمحرو مکیلع مئاسلاو

دوخ هزجمع زا ی سوم ترضد سرت تاع فرابرد ی لئوس هب خساپ

دوشی ماهدژا هب لیدیت اصد هک تسنادی مئاسلا هیلع ی سوم ترضد رگا: دناه دیسرپ ام قیفر
!؟ دیسرتن آزا ارچسپ

ی ادتبا رد مئاسلا هیلع ی سوم ترضد، دوی هتفای ققحت رما ی ادتبا رد هئئسم نیا هک اجنایا: داتسا بتشادن تداع و سنا هئئسم نیا هب وای نعیه؛ تسنادی م دیعب ار هئئسم نیا عوقوش دوخ سفن رد، رما هب نامز ناات و اسفن. دوشی م طوبرم سفن هب هک تسای یایاضق زا و، تساحضاو و یعیبط هئئسم نیا، درک تداع نا هب ی تقو اما، دیسرتن آزا رما ی ادتبا رد اذل؛ تسا هتشادن تداع ی تیفیک نینچ زورپ دش فرطرب مهش سرت

ترضد هب دهاوخی م راگدرورپ مکنیا و تسادخ بناج زا تردق نیا هک دهیی م ناشن [سرت] نیا نیا! ی تسه دارفا ریاس دننام مه و ت؛ دوش و ت بجع ثعاب دیابن هئئسم نیا [ی تح] هک دنامهه ی سوم تسد رد تردقا، ی سرتی ماهدژا زا هکی تسه ی سک و ت؛ تسوت ربادخ ی اهت معنزا ی کی [هزجمع]! ی سرتی م نزال احنیا اب؛ ی نکی م لیدیت اهدژا هب ار اصد نیا و تسوت

- مئاسلا هیلعو هلا و انبیب ی لع - نامیلست ترضد هب دنوادخ: تسا هدمای تیاور رد هکروطن امه
هرماب یرجت حیرلا هلا انز خسف: تسا هدمایا رد هکروطن امه؛ دومر فاطع ار اهداب رب طلست و هلایتسا

¹ 10: هئیا (27) لمد هروس

ی سانشدا عم. (ن وئسرملا ی دلا قحای لا ی دیا فحذ لا ی سوم ای بقیع م و اربدم ی لو ناچ اهناکر تهت اهار املک کاصع قلا و) 59: ص 9 ج

تکر دردی ی اهدژا نوچه هک داتفا شبنج و تکر د هب اصد نآ هک دید نوچسپ! ن کفید ار دوخ ی اصد! ی سوم ی او و باطخ و هبتقو نیا رد و! دینادرگد زاب بقع هب ار دوخ یور ریگید و درانگ رار فب ای هک دیسرتی سوم نانچ، تسا «! دنسرتی منم دز نرد ل سرم نار بمایی هکاریز! سرتی سوم ی او» هک دیسر

ساسحا یزیچش دوخس فزرد - ماسلا هیلعو هلا و انیبذی لء - نامیلست ترصد¹. «بأصاً تُجِدُّ آخِرَ
 یاری ای افشاکم [تقون آرد]. اهنیا لاثما و «متسرفی رود یاهن اکم هب ار داب مناوتی منم» هک درک
 و هرطیس تحت ارم دنوادخ ارچی نادی مایا: «تفگ و دمآردن خسد هب داب: درک رو هظ نامیلست ترصد
 و لئاسم نیا ههمه ی نادب هکنا یاری: «تفگ داب: «ه» : دومرف نامیلست ترصد «؟داد رارق و ت نامرف
 رگا و ،دنکی مادی ققت ،دنک هدارا ادخ رگا! درادن ی للاقستا و ت لاصاً ادبا ی نعید! تسا دابل ثم ثداود
 2» دنکذ رورغم ار و ت ،اهداب رب طلست نیا سپ. دنکی مذ ادیب ققت ،دهاوخذ

دمحمل آ و دمحمی لء ل صد مهللا

¹: 59 ص ، 9 ج ، ی سانشدا عم . 36 هُیأ (38) ص هُروس
 «دورب دهاوخب هک اجر هی مارآ اب و ارما هب هک میدروا و نامرف تحت ار داب ام»
²: 72 ص ، 1 ج ، عئارشلا لء

«حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ الْغَازِيُّ قَالَ: سَمِعْتُ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ يَقُولُ عَنْ أَبِيهِ مُوسَى عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ
 عَلَيْهِمُ السَّلَامُ فِي قَوْلِهِ عَزَّوَجَلَّ: فَتَنَّبَسَمُ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا. قَالَ: ... نَبِيٌّ مِنْ جَبْرِيْلَ كَمَا تَرَحُّسُ مَنْ يَرُدُّ لَهَا: «لَمَنْلَا تَلِاقُ
 امكَةَ كَلِمَلَا عَيْمَجَ كَمَا تَرَحُّسُ وَلَ: كَالذَّبْلِ جَوْزٍ عَيْ نَعِي»: «لَمَنْلَا تَلِاقُ»! مَلْعُ اذْهَبِي لَام»: «نَامِيْلَسْ لَاقُ»! «لَمَنْلَا رَنَسَ
 2»! «اَهْلُوْفَ نَمَ اَكْحَاضَ مَسْبِيْفَ ذَنْبِيْحَفَ»! «جَبْرِيْلَا لِ اَوْرَكَ كَذِيْنَمَ اَهْلَاوْرَ نَا كَلَّ جَبْرِيْلَا هَذِهِ كَمَا تَرَحُّسُ